

המקורבים

לרביה"ק מוהר"ץ מברסלב זיע"א

חיים טובים // נקודות אור בנתיבות החיים

כך שמעתי

דיבורי קודש ששמע מוהר"א ש
מרבני לוי יצחק בנדר ז"ל

מאת: הרב דן כהן

אבלות או עצבות

בימי בין המצרים – ממעטים בשמחה, או חלילה מרבים בעצבות? ומה ההבדל ביניהם

מאת: הרב ישראל מאיר גלינסקי

מה שקורה, שכדי לברוח מעצבות, אנו בורחים לשמחה, כאילו.

בעצבות, לא רוצים להיות וגם אסור להיות, אז אם כן, יאללה, בא נשמח, מוזיקה, יין, חתונות וגלידות. למה לא? אם לא עצבות, אז שמחה. וזה בסדר, כי בשביל לצאת מעצבות – תעשה הכל. אבל מה עם אבלות?!

אחרי שהשתחררת מהעצבות – אל תשכח את המציאות. אנחנו בגלות ולא בגאולה. עדיין הכל חסר, ועדיין אין לנו את כל מה שצריך שיהיה לנו. אנחנו לא על המקום שלנו, אלא במצב גרוע מאד, מאד מאד.

ולכן, פעם ביום בתיקון חצות, ופעם בשנה בבין המצרים – תנמיך את הווליום. תעצור את הריקודים. ותסתכל לעצמך בעיניים: באמת! טוב לך? או שאתה רק עושה כאילו? ובשקט תענה לעצמך את התשובה שכולנו יודעים: לא טוב לי, ממש לא. אז זה בדיוק הזמן להתאבל. להתגעגע, לחפש, ולא לוותר.

האריז"ל כותב שבימים אלו, כדאי לשבת בכל יום בשעות הצהריים, ולבכות בכיה של ממש כחצי שעה. והוא מסיים "והיא תועלת גדולה לנפש". ייתכן וכנראה שהוא מתכוון לתועלת רוחנית וסגולית, אבל גם תועלת פשוטה וממשית.

הנפש סופגת בתוכה כל כך הרבה כאב. אכזבות, תסכולים, מפחי נפש, פחדים ודאגות, השפלות וביזיונות, והכל נקבר בפנים ולא מוצא מקום. כי אנחנו עסוקים ואין לנו פנאי, ו/או כי אנחנו לא אוהבים לפגוש כאב, ומעדיפים להסיח דעת ולשמוע עוד קצת מוזיקה, או לדחוף עוד משהו לפה.

האבלות והבכיה על החורבן, הם המסגרת שבה אנו מאפשרים לכאב לצוף החוצה, ולא להתעלם ממנו. כי כאב של כל יהודי, יהיה מי שיהיה ועל מה שיהיה, זה כאב של הגלות. וכשבוכים על הגלות,

בימי בין המצרים – ממעטים בשמחה או חלילה מרבים בעצבות, ומה ההבדל ביניהם? עצבות ואבלות – הם לא פחות מתרתי דסתר. עצבות היא כעס, תסכול, וייאוש. כשאדם איבד משהו, והוא לא חושב שיש סיכוי למצוא אותו – הוא עצבני, כועס ועצוב. במצב הזה הוא לא רוצה שאף אחד ינחם אותו, ההיפך, 'עזוב אותי לנפשי', 'אין לי כח לכלום'.

אבלות היא געגוע. כשאדם איבד משהו, ואינו מוכן להשלים עם חסרונו, ומחכה לרגע שימצא אותו בחזרה – זהו אבלות. מי שמתאבל – מחפש נחומים. הוא רוצה שיבואו ויחזקו אותו, שעדיין יש תקווה, ושעדיין יש לך קשר לאותו דבר שאבד.

שמחה היא הרגע של המציאה. כשאדם מוצא את מה שאיבד, או משלים את מה שהיה חסר – הוא שמח. שמחה היא רגע של שלימות, מלאה או חלקית.

אנחנו בגלות. נקודה.

איבדנו את כל מה שאפשר לאבד. בית המקדש נשרף, הקב"ה כביכול ברת. אין לנו אבא, ואין לנו אמא. אין לנו תורה ואין לנו צדיקים. אין ארץ ישראל ואין קדושה. אין כלום – וחבל אפילו לחשוב אחרת.

התגובה הטבעית לכזה מצב הוא "ישבו לארץ ידמו זקני בת ציון" – ייאוש טוטלי. זו לא אבידה מסוימת, קטנה או גדולה – אלא מציאות שכל כולה חלל. לא שיש הכל ואבד משהו, אלא צריך לחפש אם בכלל נשאר משהו. התגובה הטבעית ביותר היא ייאוש ועצבות.

ואת זה אסור לעשות. ירמיהו הנביא ליווה אותנו, ויחזקאל שבר את הכללים וגילה את מראה המרכבה – רק כדי לספר לנו שכולם כאן. הקב"ה כאן, פמליא של מעלה כאן, ואפילו בית המקדש כאן, והראיה, שהכותל המערבי לא נשרף. וכל זה כדי שחלילה לא נתייאש, לא ניפול לעצבות.

רבי אברהם גרבי נחמך, אמר פעם לרבי לוי יצחק, בשם מוהר"ת: "כשזוכרים ביום המות, הולכת העבודה באפן אחר לגמרי". וסיים רבי לוי יצחק: "אנו מטעים את עצמנו שיש לנו זכרון עלמא דאתי". כי באמת אם היה לנו זכרון בעלמא דאתי, היו התפלה התורה האכילה והנהגתנו באפן אחר לגמרי, ודברי פי חכם חן.

(שם, ח"כג, ט', ג' תצ, ש' תש"ם)
פעם אחת אמר לי רבי לוי יצחק, שאסור להכנס בוכחים אפלו עם אנשי שלומנו. כי יכול להיות, אשר אצלו כבה אור רבנו, והוא התקרה... ועכשו קשאני אדבר עמו, אזי במקום לחזק אותי, עוד ישבר אותי. על כן אסור להכנס בשום וכוחים אפלו עם אנשי שלומנו.

(שם, ח"כד, ט', ג' תתיא, ש' תשמ"א)
אהובי, אחי! אם אתה רוצה באמת לצאת מגריעות מעשיך ואתה רוצה להנצל מכל רע, תהיה רגיל מאד מאד לדבר עמו ותברך בלשון שאתה רגיל בה, ותתמיד בענין הנורא הזה מאד מאד מדי יום ביומו כמה וכמה שעות, עד שיידככו סוף כל סוף דעתך ומוחך.

ושמעתי מרבי לוי יצחק, מה שצעק דוד המלך עליו השלום, בשם כלל ישראל (תהלים סט): "שבועתי ביון מצולה ואין מעמד", זוהי מעלה גדולה עד מאוד, הינו שצועק בעבור הנפשות שנגלדו בהטאים ועונות שהוא טיט היין, אך 'ואין מעמד', שאי אפשר לעמד שם, כי נשמתם מעוררת אותם תמיד, היתכן מה יהיה מקור וכו' ועד מתי תפל כל כך וכו'.

(שם, ח"טו, ט', ב' עג, ש' תשל"ו)

עלון 'המקורבים' ©

העלון יוצא לאור בס"ע ע"י ארגון 'המקורבים' (ארגון אחר מהארגון הנפלא 'הקבוצה' ש"י הרב"ם גלינסקי) ליצירת קשר, לתרומות, להנצחת שם, לקבלת גליון באימייל, למוקדי ההפצה, ולפרסום בגליון פנו לקו 'המקורבים': 077-31-40-331 והשאירו הודעה בשלוחה: 2' או לפל': 054-848-73-17 או לאימייל: E0773140331@GMAIL.COM

ניתן לתרום דרך מכשירי 'קהילות' בכל רחבי הארץ (בחיפוש: העולם היהודי). וכן דרך קו 'קהילות': 0732757000 בשלוחה: 11318. או דרך קו 'המקורבים' בשלוחה: 09. (יש לעדכן אותנו על התרומות! תזכו למצוות!)

על הפרשה // פנינים על פרשת השבוע לאור תורה זו

פרשת מטות

הגדר הוא בחי' תיקון האותיות

עניין הגדר יתבאר היטב על פי דברי רבינו בתורה זו, כי עיקר עבודתנו הוא לתקן את האותיות ולעשות מהם בחי' דיבורים, בבחי' אבנים שלמות תבנה, ועל כן מחמת ששורש כל התורה הוא עניין זה של תיקון האותיות ולעשות מזה דיבורים, מזה משתלשל הכח של נדרים, שיש כח לכל אחד מישראל ליצור כביכול בחי' תורה חדשה, שאוסר על עצמו דבר שלא היה נאסר עליו עד עכשיו, כי יש לו כח לעשות מהאותיות דיבורים שיהיה להם כח של דיבורי התורה, ע"י שהוא מתקשר אל המחשבה תחילה שהוא בחי' שורש התורה [ששם הוא בחי' נדרים כמבואר בליקו"מ סי' נז].

ועל דרך זה מתבאר בדברי מוהר"ג (ליקוטי הלכות, נדרים, הלכה ה אות א-ב) וז"ל: "וזה בחינת נדרים שהאדם יכול לאסור על עצמו דבר המתיר או לחיוב עצמו לעשות דבר רשות על ידי הנדר. נמצא, שעל ידי הנדר האדם יכול לעשות לעצמו תורה מכל דבר שבעולם כגון לילך למקום פלוני אף על פי שאין בזה שום מצוה. אבל כשמקבל על עצמו הנדר או שבועה לילך לשם א"י מצוה וחייב עליו מן התורה לילך לשם לקיים נדרו ושבועתו. וכן להפך כשאוסר עליו דבר המתיר על ידי נדר ושבועה שעושה לעצמו אסור חדש מדאורייתא על ידי נדרו אף על פי שזולת הנדר לא היה עליו שום אסור כלל. נמצא, שעל ידי נדר ושבועה עושה האדם לעצמו תורה מכל הדברים שבעולם. וזהו בעצמו בחינת נדרים שהם נמשכים ממקום גבה מאד כידוע מבחינת תורה הנעלמת, שעל ידי זה הוא יכול לעשות תורה מכל הדברים שבעולם כג"ל, שעל ידי זה מגילין שבכל הדברים של העולם נעלם תורה, שעל ידי זה יש לו כח על ידי הנדר לעשות תורה מכל הדברים שבעולם."

בכל דרכיך דעהו

ועניין זה הוא בחינת בכל דרכיך דעהו שמוזכר במאמר, וכמו שמבאר מוהר"ג (ליקוטי הלכות, נדרים, הלכה ב, אות ב): "וזה בחינת נדרים ושבועות שהאדם יכול לאסור על עצמו כל דבר שבעולם ולעשות מכל דבר שבעולם תורה, דהינו שיהיה בו מצוה ועברה על ידי נדר ושבועה, כי באמת כל הדברים שבעולם כלם מקבלים חיות על ידי התורה, כי בלעדי התורה אין שום חיות לשום דבר שבעולם, כי אורייתא וקדשא בריך הוא פלא חד. ובדאי אין חיות לשום דבר שבעולם כי אם ממנו יתברך והוא יתברך ואורייתא פלא חד. כג"ל, ומחמת זה יכולין לעבד את ה' יתברך בכל הדברים שבעולם כמו שכתוב, בכל דרכיך דעהו, כי בכלם מלבש התורה כביכול ועל פן יכולין לקשר הכל אל התורה ולעשות מכל דבר תורה. וזה גלתה לנו התורה הקדושה במצוה זו של נדרים ושבועות."

שעל ידי מצוה זו יכולין לעשות תורה ומצות מכל הדברים שבעולם כג"ל. ובזה גלה לנו ה' יתברך שיש תורה ועבודה בכל דבר שבעולם, כי כלם מקבלין חיות מהתורה כג"ל."

ועל כן אסור לנדור אם אין כוונתו לשמים, ובפרט כשהנדר מתוך כעס, כי בזה הוא לא מקשר כלל את הסוף מעשה אל המחשבה תחילה, אדרבא הוא מגביר את בחי' הכעס והדין ועל כן הנודר כאילו בנה במה והמקיימו כאילו הקריב עליה קרבן כמובא.

נדרים אשה תלויים בבעלה

ועל כן נדרים האשה תלויים בבעלה, כי האשה היא בחי' סוף מעשה, והיא צריכה להיות מקושרת בבעלה שהוא בחי' המחשבה תחילה, ועל כן טבע האשה שעושה הכל על דעת בעלה ובפרט נדרים שכל הנודרת על דעת בעלה נודרת, כי כל תיקון האותיות והדיבורים שלה תלויים בבעלה.

טבילת כלים

וזה ג"כ בחינת טבילת כלים הנקנים מהעכו"ם שמבואר בהמשך הפרשה, שזה עיקר ההבדל בין עכו"ם לישראל, שישאר כל אכילתם הוא בשביל התכלית משא"כ העכו"ם, וכמו שמבואר על דרך זה בדברי מוהר"ג (ליקוטי הלכות, הכשר כלים, הלכה ג אות א-ב): "וזה בחינת טבילת כלי סעדה הנקנים מהעכו"ם, כי אכילת ישראל יקרה וקדושה וגבה מאד, כי אכילה דקדושה היא בחינת תורה ממש, בבחינת ותורתך בתוך מעי, ועל כן צריכין לאכל בקדושה על פי התורה, בבחינת ותורתך בתוך מעי, כי דיקא על ידי מצוות התורה נמשך זה הכח לתוך המאכלים שיהיה להם כח להחיות בהם נפש כל חי, להמשיך החיות מחי החיים אבל העכו"ם והרשעים גם בחייהם קרויים "מתים", כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה. כי החיות שלהם אינו חיות כלל, מחמת שאין להם כח להמשיך החיות מחי החיים בהדרגה ובמדה, שזה אין זוכין כי אם כשהאכילה הוא על פי התורה כג"ל. וכו', וזה בחינת טבילת כלי אכילה, כי צריכין לקדש את הכלים של האכילה דיקא, כי עקר קדשת האכילה כפי קדשת הכלים וטהרת הכלים הוא על ידי טבילה במקוה, כי המקוה הוא בחינת דעת עליון ורחמים גדולים הנמשך על ידי הדעת הנ"ל שנתגלה על ידי התורה, כמבאר שם בהתורה הנ"ל."

פרשת מסעי

עניין המסעות בכל אדם ובכל דור

עניין המסעות הוא ממש העניין המבואר במאמר הזה שכל אחד מוכרח לעבור במקום האותיות כדי לתקן את בחי' האותיות, כידוע שעיקר עבודת בני ישראל במדבר היה לברר את הניצוצות ששם.

ועניין זה הוא בכל אדם ובכל דור כי התורה היא בכל אדם ובכל זמן וכל אחד ואחד מישראל מי שרוצה לנגס בדרך הישראלי באמת בדרך הקדש בדרך האמת, עוברין עליו כל הגליות וכל המלחמות והספורים המבארים בכל התורה כלה ובגביאים ובכתובים, כי כל אחד מישראל כלול מכל התורה וצריך שיעברו עליו כל המלחמות וכל הגליות בחינת גלות מצרים וגאלתה ושאר כל הגליות וגאלתן ומלחמת עמלק ומלחמת ל"א מלכים ושאר כל המלחמות שהיו על ישראל המבארים בכל התנ"ך, הפל צריך לעבר על כל אחד ואחד מישראל עד שזוכה לבחינת גאלה שלמה שהיא בחינת גאלה שאין אחריה הפסק, דהינו כשזוכה לקבע עצמו בדרך הקדש בקביעות גדול כיתד חזק בל ימט לעולם וזוכה להתקרב לה' יתברך באמת כראוי, וגואל נפשו מכל התאוות ומכל הבלי עולם הנה לגמרי בבחינת גאלה שלמה שאין אחריה הפסק שזהו עקר הגאלה בפרטיות אצל כל אחד ואחד מישראל, כמובא בשם הבעל שם טוב ז"ל בחינת קרבה אל נפשי גאלה. וכשיזכור מתאחד או בי כנישתא חדא לתשובה כזו שהיא בחינת גאלה שלמה אז נזכה שיבוא לנו הגואל צדק ויגאלנו מהרה, כי בלא בתיבתא תליא וכו', כמו שאיתא בזהר הקדוש.

"והכלל, שכשהאדם רוצה להתקרב לה' יתברך ולשוב בתשובה צריך שיהיה לו אלפים ורבות עליות וירידות בלי שעור, וצריך שיהיה גבור חזק לחזק לבבו בכל פעם לבלי להניח את מקומו משום ירידה שבעולם. וכל אלו הגליות וירידות שעוברין על כל אחד מישראל הם בחינת כלליות כל המלחמות והצרות שעברו על כלליות ישראל מימות עולם וכו"ל. והכלל והעקר הוא ההתחזקות לחזק את עצמו תמיד אף אם הוא כמו שהוא, להאמין באמונה שלמה שאין שום ירידה בעולם, כי בכל מקום יכולין למצוא את ה' יתברך כמבאר וכו' וכל הצדיקים שהיו מימות עולם שזכו למה שזכו אשרי להם אשרי חלקם, כלם לא באו לשלמותם כי אם על ידי בחינה זו על ידי שלא היו מיאשין עצמן לעולם, כי באמת רבים נכנסו בעבודת ה', כי רב ישראל מתגעגעין לה' יתברך ומתחילין בעבודתו בכל דור ודור ואף על פי כן ועדיין אנו שזוכין להתקרב לה' יתברך כראוי אף עקר החלוק הוא רק מחמת ענין הנ"ל שרב הנכנסין בעבודתו יתברך ועובדין אותו יתברך באמת איזה זמן ארוך או קצר, אבל אחר כך כשמתחילין להתגרות בו ולהפילו מעבודתו הוא שב לאחור ונופל מעבודת השם יתברך ונשאר למטה ועל כן אין זוכין למה שצריכין לזכות. אבל הצדיקים האמתיים זכו להתחכם ולהתגבר לבלי לפל משום ירידה ונפילה שבעולם רק התחזקו עצמן בכל פעם אף על פי שעבר עליהם מה שעבר ועל ידי התחזקות שלהם (שקורין דער האלטיין זיך) זכו למה שזכב, אשרי להם" (ליקוטי הלכות, אונאה, הלכה ג אות א).

תורה לשמה – חידוש הגר"א (הנפה"ה) והליקו"מ בכוונת וברדך הלימוד

התורה מדברת מאהבה ויראה ושאר המדות ובה ברא הקב"ה עלמין... ואותיות התורה הם המחיין את כל דבר ודבר" וכו' עיי"ש שביאר כי בזה "לית אתר פנוי מיניה" וכו' כי בכל מקום יש גילוי תורה שהיא האלוקות המחיה את אותו המקום וזהו עבודת האדם להתדבק ולמצוא את השכל האלוקי שגילה ה' בתורתו השייך לאותו המקום.

ולכך עיקר עסק התורה צריכה להיות בעמל וביגיעה ובהמתת עצמו על התורה, כדי שהתורה תידבק בו ממש ותיעשה אחד עמו, שבלא זה אדרבה הרי שבכה התורה גם להיות לו לסמא דמותא ולקלקל את מידותיו יותר ויותר וכמובא בדברי הגר"א (משלי י"ט ה') על הפס' "יערוף כמטר לקח" – "משל למטר שיורד, אם יורד על סם חיים מגדל סם חיים, ואם יורד על סם המות מגדל סם המות, כן הוא התורה... כי האדם שיש בו תורה ואין בו יראת שמים הוא רע יותר ממה שאין בו תורה כלל" ועיין תענית ז'. שהלומד שלא לשמה נעשית היא לו סם המות וכבר הבאנו לעיל את דברי הגר"א והליקו"מ כי לימוד לשם כבוד הוא כלול בזה, וכן

כידוע כי משנת הגר"א ותלמידיו תופסי הישיבות הוא כי על האדם להשים את עיקר עסקו בתורת הנגלה אשר נתפסת היא בהגיון השכל (מלבד יחידי סגולה אשר יד להם גם בתורת הנסתר של כתבי האר"י"ל וסתרי התורה, או לפחות שטלאו כבר כריסם בבשר ויינה של תורת הנגלה וילמדו גם חלק התורה אשר לעתיד לבוא יזכו להשיגה על אמיתתה בזכות לימודם עתה) כי בדביקות שכלו בחכמת התורה דבק הוא ברצונו העליון בעצם כי אורייתא וקוב"ה חד הוא, ולמרות שאינו מרגיש ואינו משיג היאך, אך כך היא המציאות שהיא האשת חיל אשר בדביקותה בנפש הישראל מטהרת היא את כל מידותיו הרעות (כמובא בגר"א בסוף משלי) וזה מכח קדושתה שחלה עליו, ובאהבתו אותה אוהב הוא את ה' כדרשת חז"ל ואהבת א"ת ה' לרבות את התורה ונעשה משכן לכבוד שכינתו יתברך, וכמבואר בליקו"מ תורה לד' וז"ל "כי אותיות התורה הם התלבשות רצונו של ה' יתברך" וכו' עיי"ש שבמסירת התורה לישראל מסר להם גם את הממשלה ברצונו יתברך כביכול, ושם בתורה לג' "כי אורייתא כולה הם מדותיו של הקב"ה, כי

אחר שראינו במאמר הקודם את התנגדותם של הגר"א והנפה"ח לדרך החסידות בזה שהם משימים עיקר עיונם ועסקם בדביקות באור אין סוף אשר אינו נתפס בשכל האדם, אלא שמו את עיקר משנת עבודתם על היכל הרצון שבו התורה, שבו אנו מתקנים את רצוננו לראות את מלכנו, ובהעמדת הרצון והתשווקה מציגנו שיתגלה על כנסת ישראל כבודו והשגחתו בעולם, וזה חל ע"י טהרת הלב והמידות בעבודת התורה והמצוות ותפילת הלב ובקשתו על השכנת שכינתו בישראל ובעולם (ככל תפילותיו של הרמח"ל על לישועתך קיותי ה' וכו'ל).

ונראה בס"ד בהמשך היאך מוהר"ן הציב את היכל הרצון (התורה, כפי שהבאנו לעיל מדברי הגר"א) כשער וכניסה להיכל קה"ק (התפילה, שבו דבק האדם באור א"י סם כמבואר בליקו"מ כ"ב) שדיברו עליהם הבעש"ט ותלמידיו, אך נעמיק תחילה בביאור עבודת לימוד התורה לשמה אשר בה מתקן האדם את אמונתו השלימה בהיכל הרצון להתייחד ולהתדבק בה' (ובמאמר הבא בס"ד נראה את דרכם של הבעש"ט ותלמידיו בלימוד התורה לשמה).

המשך בעמוד 4

שער ברסלב

// היו משנתו ותורתו של רבנו הקדוש // מאתי: הרב חיים סילבר

עלייתו לארץ ישראל

רחמנא לצלן שהיה אז באותה המדינה, ותוקף רעש המלחמה שלא היו בטוחים בחייהם יום אחד, ושאר מיני הרפתקאות קשות בגוף ונפש וממון אשר אי אפשר לבאר בכתב. והשם יתברך ברחמיו נתן לו כח ברזל לסבול כל זה וכו', עד אשר זכה לעבור בשלום, ונכנס לארץ ישראל ויצא ובא בשלום בלי פגע. וזכה למה שזכה באתגליא ובאתכסיא. כי מלבד הנסתרות לה' אלקינו מה שזכה על ידי ארץ ישראל לדברים נעלמים מעין כל חי, גם באתגליא ראו ראינו כי היה ה' עמו, כי התורה שגילה אחר ארץ ישראל, בכמה מעלות עד אין שיעור נתעלית ושגבה מהתורה שגילה מקודם, אם אמנם גם מקודם תורתו הקדושה האירה פני תבל נוראות נפלאות, נפלאים דברי תורתו גם מאז ומקדם, אולם כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי תורתו שגילה לאחר ארץ ישראל, מדרכי תורתו שגילה מקודם, כאשר שמענו מפיו הקדוש בפירוש כמה פעמים. וכל הספר הזה [ליקוטי מוהר"ן] רובו ככולו הוא מהתורה שגילה לאחר שהיה בארץ ישראל, ולא נמצא בו מהתורות של קודם ארץ ישראל כי אם מעט מזעיר, שנים או שלשה עלין לדוגמא.

מתוך החוברת מוהר"ן מברסלב – חייו משנתו ותורתו. ניתן לקבל במערכת. ■

ומיד לאחר ראש השנה רצה מוהר"ן לשוב לביתו, אך מלווהו רצה להמשיך לנסוע לכמה מקומות בארץ ישראל, והתעכבו שם עוד כמה חדשים, ובחזרתם עברו עליהם גם כן הרבה סכנות ונעשו להם ניסים רבים, עד שזכה לשוב לביתו בשלום לאחר חג השבועות של שנת תקנ"ט.

ומאז ועד סוף ימיו היתה לו שמחה גדולה על כך שזכה להיות בארץ ישראל, ואף בסוף ימיו החיה את עצמו בזה שזכה להיות בארץ ישראל.

על השינוי שחל בחיי מוהר"ן בין קודם ארץ ישראל לאחר ארץ ישראל כתב מוהרנ"ת בהקדמתו לליקוטי מוהר"ן:

'וביותר על הכל נתעלה ונתקדש בקדושה נוראה ועצומה על ידי קדושת ארץ ישראל, אשר השליך נפשו מנגד ונסע לארץ הקדושה בשעת מלחמה, שהיו תוקף מלחמות קשות וחזקות באותן המדינות. וכמה וכמה הרפתקאות דעו עליו באותו הדרך. ה' צדיק יבחן כפשתני הזה וכו', כי הקיפו עליו אז באותן הימים כמה מיני צרות וסכנות תכופות ורצופות, צרת הדבר

בשנת תקנ"ח בערב פסח יצא מוהר"ן מהמקוה ואמר לאיש שהיה עמו שבודאי בשנה זו יזכה להיות בארץ ישראל, ואמר: 'אני רוצה לנסוע לארץ ישראל, ואני יודע גדול המגיעות והעייכובים שיהיו לי על זה בלי שיעור וערך. אך כל זמן שהנשמה בקרבי, כל זמן שיהיה לי רוח חיים באפי, אטסור נפשי ואסע בכל כחי לשם, וכל עוד נפשי בי אסע לשם, וה' הטוב בעיניו יעשה'. ועוד אמר: 'על כל פסיעה ופסיעה של נסיעת ארץ ישראל יהיה לי מסירות נפש'. ובי"ח אייר יצא מביתו עם מלוה אחד בדרך לארץ ישראל!'

ואכן, נסיעה זו היתה כרוכה בקשיים וסכנות רבות, ומה גם שהיתה זו תקופת מלחמה בארץ ישראל והדרכים לארץ ישראל היו בחזקת סכנה גדולה, והרבה הרפתקאות עברו על מוהר"ן ומלווהו עד שזכו לדרוך על אדמת חיפה בלילה של ערב ראש השנה. טעם רצונו החזק להגיע לארץ ישראל במסירות נפש של ממש לא נודע לאיש, ואמר שתיכף כשהלך ארבע אמות בארץ ישראל פעל מיד מה שרצה להשיג.

1. שבחי הר"ן ו-1.

2. ראה באורך בשבחי הר"ן אותיות ז והלאה מה שעבר עליהם בנסיעה לארץ ישראל וחזרה.

3. שבחי הר"ן אות טו.

4. שבחי הר"ן אות כז.

5. שבחי הר"ן אות כח.

חיים טובים - המשך

קו "המקורבים"
077-31-40-331
באדיבות:
151-86-130-166
שבועו ותחי נפשכם!

את הרעש מסביב, ומקשיבים פנימה לתוך החלל הפעור, בלי דחיקה ובלי הכחשה. ולא, חלילה וחס לא ליפול לעצבות, כי זה גרוע יותר. מה כן? להתאבל! כי אם תתאבל, אם תחפש ותתגעגע – תמצא ותתנחם. ו"כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה", כאן ועכשיו. ■

בוכים גם על הגלות הפרטית ועל כל הכאבים הפרטיים. וטבעו של כאב, שכשנותנים לו מקום ומאפשרים לו לצוף ולצאת, הוא מתרפא, ואנו מתנחמים.

בבין המצרים אנו ממעטים באמצעים שעוזרים לנו לשכוח את הכאב ולהיתפס לשמחה חיצונית, לרגעים אחדים, אנו עוצרים

רבי נתן אחז שבדורנו אי אפשר לחנך ולהעמיד את עצמינו ודורותינו הלאה בלי רבי נחמן, ומאד אחז שהציבור (הליטאי) טועה בדרכו הנפוצה של 'חומרות', וכך אמר לנו רבי נתן:

"חומרות" רבינו מוריד. אנשים יש להם שינעונו של חומרות, חושבים שבזה הם יהיו יותר צדיקים. אנשים שלא פתחו אף פעם את הספר שמחמיר את החומרא הזו, את החומרות שלו הם עושים. מה ההיגיון בזה?

יש כאן איזה בית הכנסת אחד שרציתי לומר קדיש על סבתא שלי, היה מודעה לא להגיד קדיש שנים ביחד. מה יש? המשנה ברורה אומר שמותר, רק אומרים שהתזון איש לא היה ניהא ליה, בסדר. ראיתי פעם שתיים צועקים אחד על השני הוא התחיל ראשון, מה קרה? כאילו עבירה הגדולה בעולם? בשביל מה לעשות את זה?

אנשים האלה עושים מדברים קטנים כאילו זה סוף העולם. לא מתייחסים נכון למשקל של דברים. אז רבינו מזהיר אותנו לא להחמיר חומרות. לא דברים שאסור, אבל דברים שכך 'סוגיין דעלמא'.

אפילו אם אחד מרגיש שהוא יכול להחמיר חומרות, אבל הוא לא יודע אם הבני בית שלו יכולים להחמיר. אז זה מסוכן מאד. הילדים יסתכלו האבא מחמיר אז ככה צריך לעשות אבל הם לא יכולים אז כאילו הם לא בסדר, וכשאדם מתחיל לחשוב שהוא לא בסדר זה התחלת ההידרדרות. הוא אומר בין כך הוא לא יוצלח.

זה ספר שאף אחד לא ירד לדור שלנו, לצרות שיש בדור הזה. אנשים פרטיים יכולים אולי כן, אבל איך שמנהיגים איך שמנהיגים את הבית, ליזהר ליזהר.

ואמר לנו רבי נתן כך: מרשב"י עד היום הירידה של הדורות היא כל כך גדולה, שעכשיו בדורות אלו אנו צריכים את ההכוונה והדעת של רבינו.

אספר לכם מעשה שהיה כעת לאחרונה לפני פסח, בא אלי אברך, ושואל עצה מה יעשה, אצלו בבדיקת חמץ כל הבית על עצבים, משום שהוא מחמיר בבדיקה איזה חומרא ומשום זה לוקח לו שעות, וכל הבית על עצבים. ונפשו לשאול הגיע מה לעשות. וכמה זמן לפני זה אותו אברך בא

והיו לאחדים - המשך

מבואר בליקו"מ בתורה קא' כי כל המידות הרעות של אומות העולם יונקים מכח הסמא דמותא של התורה, וז"ל "צריך האדם להתיגע בתורה ולהמית עצמו עליה... כי צריך להתיגע בהתורה עד שיזכה להבין אותה" וכו' ורק באופן הזה ממילא מתבטלים מעליו כל מידותיהם הרעות ותאוותיהם, ועיין בתורה ריד' "תלמוד בגמטריא אותיות של שמה של לילית" ע"כ יש כח בלמוד התלמוד או להכניע אותה או להפך ח"ו" (ועיין גם בתורה קיה' וקיש' וכן בתורה ע"ד ובתורה א' כי עיקר עסק התורה הוא דווקא בעמל וביגיעה, ובתורה ע"ו וקנ"ו בחשיבות הנעיסות והעריבות בתורה, ושתיהן אצלו אילת האהבים ממש, ובטבתו מבואר כי עיקר עבודת האדם ללמוד גפ"ת כל ימיו, ועיין בתורה ליה היאך מתקשר וזוכה לאמונה ע"יז).

והיא עצמה כוונת לימוד התורה לשמה שילמד האדם לשם התורה להגדילה ולהאדירה, כי היא

ושאל, כשהוא נמצא בבית מידי פעם הוא ניגש למקרר לטעום משהו, האם זה דבר שצריך טיפול או לא.

הנה נראה איך שרבינו מציל אותנו, האברך הזה לא למד תורה קע"ב שבשביל לקבל אורות חייבים להתרחק קצת מהגשמיות, לאט לאט כמה שיכולים. והאברך הזה לא למד בחלק ב' תורה מ"ד בסוף, שרבינו אומר שאלו שמחמירים אין להם חיים, החיים שלהם לא חיים, כל היום רק עם עצבים. אנחנו כבר רואים באופן ישיר את העניין הזה איך שרבינו מציל את הדור שלנו.

אמר לנו רבי נתן: בחיי מוהר"ן מסופר שהרבי אמר תורה זו 'ימי הודאה' הוא אמר שישירו "לולי ה' שהיה לנו", ובמדודיוק אמר לשיר גם כן שיר זה. ושם יש הוספה, הרבי הפך פניו לקהל ואמר להם, אתם לא נקראים עדיין אנשים שלי, יבוא זמן שכולם יחלקו עלי ומו שיישאר איתי זה יהיה אנשים שלי. זה נקרא שהרבי מנצח, מתי שנשארים איתו למרות שכולם חולקים, מה זה מראה, זה מראה שכאן מרגישים את החיות, אז אי אפשר לעבור למקום אחר.

אני מקוה שברוך ה' שמצב זה שכולם חלקו, זה כבר עברנו, ואף על פי כן רואים שלפעמים חוטפים ביזיונות, זה לא כל כך פשוט. ומי שמחזיק מעמד זה אנשים של הרבי.

כשהרבי יעשה פרענצ'ס וייתן דרשות לעתיד לבוא הם ישבו הכי קרוב אליו. כמובן שמי שיותר מוקדם יתפוס מקום יותר טוב.

רבי נתן מאד כאב וחרה לו על זה שבני תורה ליטאיים מזולזלים ברבי נחמן ושואלים אם רבי נחמן מדבר על לימוד תורה, וכיצא בזה שאלות מסוג זה.

וכך אמר לנו רבי נתן: כל אחד שנהיה משיב בסדר שלישי כבר לובש פראק, וכל המשפחה שלו שמחה - אבא נהיה רב. פרא"ק ראשי תיבות פ"ה ר"ק א"ני ק"ובע.

הם לא מתיבישים? הרי רואים על המצב שלהם את כל המחשבות שלהם, המוח שלהם מלא תאוות

ושטויות. הם שקועים בלימוד? יש מי שמחובר עם הרמב"ם עם הרשב"א? כי אין להם חיבור עם הקב"ה. הם שואלים אם בברסלב מדברים על לימוד תורה?

אמר לנו רבי נתן: בכל שנה כשמתקרב אולו יש 'חכמים' מתחילים להביע דעות על אומן, פשקוילים, מרגישים שיש להם זכות לדבר, אני לא מבין, שרוצים להתווכח עם מישהו צריך להיות באותו רמה משהו. גם אם הוא לומד איזה מסכת לא שגרתית בשעות לא שגרתיות, זה נקרא אצלו צדיק? זה אצלו הסוף?

בשבחי הר"ן וההקדמה של מוהרנ"ת שם רואים את הידיעות שלו בתורה. כבר מצאה ידו בכל התורה כולה. בים החכמה תשע"ב (עמוד מ"ה) שיש עובדות נוראות שמספרים רק בעל פה. מוהרנ"ת כותב שהוא כותב רק כטיפה מן הים, בגיל 6 עבד על תאוות אכילה.

כל אחד שמוציא פשקויל, שקודם יסתכל בשבחי הר"ן יבדוק במה הוא יכול לסמן 'וי' שהוא גם כן יש לו איזה קשר עם זה, ואחרי זה שיתחיל להביע דעות.

ואמר רבי נתן אז עוד: מי שיש לו קצת שכל להבין שאין לו שכל להבין את המרחק בין צדיק אמיתי, כל אחד היום קוראים 'צדיק' אז הוא יכול גם כן להביע דעות בעניין אם לנסוע לאומן או בעניין ברסלב וכו'.

ופעם אחרת אמר רבי נתן: יש שרוצים להפיג את העצבות שלהם מתחילים להוציא פשקוילים, רוצים שיענו להם ויהיה חגיגה, זה ג"כ שיטה. עכ"פ הם לא יודעים שהם משחקים באש... אין עם מי לדבר.

פעם אמר לי רבי נתן שהחלום שלו לפתוח ישיבה קטנה שילמדו בדרך של רבינו וההיגיון של רבינו, ואמר לי שאני אברך צעיר חברמ"ן מתאים להיות שם ר"מ. אמרתי לו שאני יכול להיות שם טבת, אני יכין חביתות טעימות...

אחר כך רבי נתן אמר בשיעור כך: אמרתי לאברך אחד מאנ"ש שיהיה ישיבה ושהוא יהיה ר"מ בישיבה והאברך הזה אמר לי שהוא מתאים להיות טבת, ואני בטוח שהרבי חייך בשמים באותו רגע. ■ תראו הטבחים שלנו הם רמ"ם שלהם...

תורה קנ"ט "צריך שיהיה הלימוד רק להשכינה לאוקמא שכינתא מעפרא וכו' כי היא האמצעי בין ה' ית' ובני האדם" (וכן בביהגר"א במשלי יז, א, וכן הוא בפע"ח "שיכוין לקשר את נפשו להדביקה לשורשה ע"י התורה כדי להשלים אילן העליון" וכו', ועיין בתניא בפ"ה היאך שביאר את דברי הפע"ח עפ"י דרכו שנתבאר במאמרים הקודמים).

ובזה ביאר הב"ח בסיומן מז' את עניינם של הימים האלו אשר מתאבלים אנו על חטאם של ישראל שלא ברכו בתורה תחילה דהכוונה היא שלא היה עסקם בתורה בכדי שתתדבק נשמתנו בעצמות קדושת התורה וכו' עיי"ש, וכן הוא בדברי הגר"א (בריש פרשת כי תצא) שביאר כי מלחמת היצר עם האדם תלויה בשלושת השבועות האלו והכח להילחם עמו אינו אלא בעמל התורה. ■

דיבורו ורצונו ובעצם עסקו בה מקיים הוא אותה בעולם, והיא שכינתו אשר ניתנה לנו לתקנה ולשכללה ולעשות לה נוח וכו' (וכדברי הגר"א בריש יונה) ולמרות שהדגיש שלא יכוין לשם דביקות, אך כוונתו כמבואר שם בפ"ו ופ"ג כי יכוין להתדבק בכל בלמודו בו בתורה בו בקב"ה, היינו להתדבק בכל כוחותיו לדבר ה' זו הלכה ובה הוא דבוק בו ית' ממש כביכול כי הוא ית' ורצונו חד וכל דין והלכה מהתורה"ק היא רצונו ית', וכמבואר גם בדברי הגר"א בהקדמת תיקו"ז (ב ע"ד) "לשמה... כדי ליחדא בהון לשם ה' בשכינה כבר נש דמתייחד עם בת זוגיה בכל אברין דיליה לאפקא זרעא מעליא", וכתב הגר"א "ר"ל בשביל השכינה ליחד אותה עם התורה, והענין של לשמה שלומד ע"מ לקיים מצותיה של התורה והמצות הן בשכינה א"כ הוא לשמה" ע"כ (וביאור דבריו יבואו במאמרים הבאים א"ה). וכ"כ בליקו"מ

אמר רבינו הקדוש:

"רציתי שהעניין שלי יתפשט בלבבות האנשים המתמידים בעבודתם, כאנשי ליטא!"

(שיח שרפי קודש חיב, סימן נ"ד)